

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENTĂ

privind unele drepturi ale persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate

În temeiul art.114 alin.(4) din Constituție,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență:

Capitolul I Dispoziții generale

Interzicerea supunerii la tortură, tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente

Art.1. – (1) Se interzice supunerea oricărei persoane aflate în executarea unei pedepse privative de libertate la tortură, la tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente.

(2) Încălcarea prevederilor alin.(1) se pedepsește potrivit legii penale.

Interzicerea discriminării

Art.2. – (1) În timpul executării pedepselor privative de libertate este interzisă orice formă de discriminare pe temei de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de orientare sexuală, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

(2) Încălcarea prevederilor alin.(1) se pedepsește potrivit legii penale.

Exercitarea drepturilor persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate

Art.3. – (1) Exercitarea drepturilor persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate nu poate fi îngădită decât în limitele și în condițiile prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, de Codul de procedură penală și de alte legi.

(2) Împotriva măsurilor privitoare la exercitarea drepturilor, luate de către administrația penitenciarului, persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate pot face plângere la judecătoria în a cărei circumscripție se află penitenciarul.

(3) Plângerea se judecă potrivit art.460 alin.1 și alin.3-6 din Codul de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

(4) Persoana aflată în executarea pedepsei privative de libertate este adusă, în mod obligatoriu, la judecarea plângerii.

(5) Instanța, soluționând plângerea, pronunță una dintre următoarele soluții:

a) admite plângerea și dispune anularea, revocarea sau modificarea măsurii luate de către administrația penitenciarului;

b) respinge plângerea, dacă aceasta este nefondată.

(6) Hotărârea instanței poate fi atacată cu recurs.

Capitolul II

Dreptul la informație

Dreptul la informație

Art.4. – (1) Dreptul persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate de a avea acces la informațiile de interes public nu poate fi îngrădit.

(2) Accesul persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate la informațiile de interes public se realizează în condițiile legii.

Măsurile pentru asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepselor privative de libertate

Art.5. – (1) Dispozițiile Codului penal referitoare la executarea pedepselor privative de libertate și ale prezentei ordonanțe de urgență, dispozițiile Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și ale Hotărârii Guvernului nr.123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr.544/2001, precum și dispozițiile ordinelor emise în temeiul prezentei ordonanțe de urgență și ale regulamentului de ordine interioară a penitenciarului sunt aduse la cunoștința persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate sau sunt puse la dispoziția acestora, în limba română sau în limba pe care o înțeleg, imediat după primirea în penitenciar.

(2) Textele dispozițiilor legale la care se face referire în alin.(1) se pun la dispoziția persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, în penitenciare, în locuri accesibile.

(3) În cazul persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate care au deficiențe de comunicare, aducerea la cunoștință a dispozițiilor legale la care se face referire în alin.(1) se realizează prin folosirea unor modalități care să permită înțelegerea acestora.

(4) Aducerea la îndeplinire a dispozițiilor alin.(1) și (3) se consemnează într-un proces-verbal.

(5) Persoana condamnată la o pedeapsă privativă de libertate și apărătorul acesteia au acces, în prezența persoanei anume desemnate de directorul penitenciarului, la următoarele documente referitoare la situația sa:

- a) documentele întocmite în urma examenelor medicale;
- b) documentele din care rezultă îndeplinirea obligațiilor prevăzute în alin.(1) sau (3);
- c) documentele referitoare la măsurile luate de către administrația penitenciarului cu privire la exercitarea drepturilor persoanei condamnate la pedeapsa privativă de libertate;
- d) alte documente întocmite în timpul executării pedepsei privative de libertate care privesc regimul de executare a acesteia.

(6) Datele cu caracter personal ale persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate sunt confidențiale, potrivit legii.

Capitolul III

Dreptul de petiționare și dreptul la corespondență

Dreptul de petiționare

Art.6. – (1) Dreptul de petiționare al persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate este garantat.

(2) Forma și conținutul petiției nu pot fi modificate decât de persoana aflată în executarea pedepsei privative de libertate.

(3) Petițiile și răspunsul la acestea au caracter confidențial și nu pot fi deschise sau reținute.

(4) În sensul prezentei ordonanțe de urgență, termenul “petiție” include orice cerere sau sesizare adresată autorităților publice, instituțiilor publice, organelor judiciare, instanțelor sau organizațiilor internaționale a căror competență este acceptată ori recunoscută de România.

Dreptul la corespondență

Art.7. – (1) Dreptul la corespondență al persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate este garantat.

(2) Forma și conținutul corespondenței nu pot fi modificate decât de persoana aflată în executarea pedepsei privative de libertate.

(3) Corespondența are caracter confidențial și nu poate fi deschisă sau reținută, decât în limitele și condițiile prevăzute de lege.

(4) În scopul prevenirii introducerii în penitenciar, prin intermediul corespondenței, a drogurilor, substanțelor toxice, explozibililor sau a altor asemenea obiecte a căror deținere este interzisă, corespondența poate fi deschisă, fără a fi citită, în prezența persoanei condamnate.

(5) Corespondența poate fi deschisă și reținută, dacă există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unei infracțiuni. Persoana aflată în executarea pedepsei privative de libertate este înștiințată, în scris, de îndată, cu privire la luarea acestor măsuri, iar corespondența reținută se clasează într-un dosar special, care se păstrează de administrația penitenciarului.

(6) Deschiderea și reținerea corespondenței, potrivit dispozițiilor alin.(5), se pot face numai pe baza dispoziției emise, în scris și motivat, de către directorul penitenciarului.

(7) Dispozițiile alin.(4) și (5) nu se aplică în cazul corespondenței cu apărătorul sau cu organizațiile neguvernamentale care își desfășoară activitatea în domeniul protecției drepturilor omului.

Măsuri pentru asigurarea exercitării dreptului de petiționare și a dreptului la corespondență

Art.8. – (1) Pentru asigurarea exercitării dreptului de petiționare și a dreptului la corespondență, directorul penitenciarului are obligația de a lua măsurile necesare pentru instalarea de cutii poștale în interiorul penitenciarului.

(2) Petițiile și corespondența sunt colectate de către personalul furnizorului de servicii poștale, căruia i se asigură accesul în interiorul penitenciarului.

(3) Personalul furnizorului de servicii poștale este însoțit în interiorul penitenciarului de o persoană anume desemnată de directorul penitenciarului.

(4) Răspunsul la petiții și corespondența adresată persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate se predă, de îndată, destinatarului, sub semnătură.

(5) Cheltuielile ocazionate de exercitarea dreptului de petiționare și a dreptului la corespondență sunt suportate de către persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate. În cazul în care aceste persoane nu dispun de mijloacele bănești necesare, cheltuielile pentru exercitarea dreptului de petiționare prin cereri și sesizări adresate organelor judiciare, instanțelor sau organizațiilor internaționale a căror competență este acceptată ori recunoscută de România și cele pentru exercitarea dreptului la corespondență cu familia și cu apărătorul sunt suportate de către administrația penitenciarului.

Dreptul la convorbiri telefonice

Art.9. – (1) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate au dreptul să efectueze convorbiri telefonice, de la telefoanele publice cu cartelă, instalate în penitenciare. Convorbirile telefonice au caracter confidențial.

(2) Pentru asigurarea exercitării dreptului la convorbiri telefonice, directorul penitenciarului are obligația de a lua măsurile necesare pentru instalarea de telefoane publice cu cartelă în interiorul penitenciarului.

(3) Numărul, periodicitatea și durata convorbirilor telefonice care pot fi efectuate de persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate se stabilesc de către administrația penitenciarului, în funcție de numărul persoanelor deținute și al posturilor telefonice publice instalate.

(4) Cheltuielile ocazionate de efectuarea convorbirilor telefonice sunt suportate de către persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate.

Capitolul IV

Dreptul de a primi vizite și dreptul de a primi bunuri

Dreptul de a primi vizite

Art.10. – (1) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate au dreptul de a primi vizite, în spații special amenajate, sub supravegherea vizuală a personalului administrației penitenciarului.

(2) Persoanele aflate în vizită sunt supuse controlului specific.

(3) Durata și periodicitatea vizitelor se stabilesc prin ordin al ministrului justiției, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(4) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate au dreptul de a primi, oricând, în condiții de confidențialitate, vizite ale apărătorului.

Dreptul de a primi bunuri

Art.11. – (1) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate au dreptul de a primi bunuri.

(2) Numărul și greutatea pachetelor care pot fi primite de persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate, precum și bunurile care pot fi primite, păstrate și folosite de aceste persoane, se stabilesc prin ordin al ministrului justiției, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate pot primi sume de bani, care se consemnează în fișa contabilă nominală.

(4) Cotele din sumele de bani cuvenite persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate pentru munca prestată, sumele primite de la persoane fizice sau juridice în

timpul executării pedepsei și sumele aflate asupra lor la primirea în penitenciar pot fi folosite pentru exercitarea dreptului de petiționare, a dreptului la corespondență și a dreptului la convorbiri telefonice, pentru efectuarea examenului medical prevăzut în art. 13 alin. (4), pentru cumpărarea de bunuri, sprijinirea familiei sau alte asemenea scopuri, pentru repararea pagubelor cauzate bunurilor puse la dispoziție de administrația penitenciarului și pentru plata transportului până la domiciliu la punerea în libertate.

Capitolul V Dreptul la asistență medicală

Dreptul la asistență medicală

Art.12. – (1) Dreptul la asistență medicală al persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate este garantat.

(2) Asistența medicală în penitenciare se asigură ori de câte ori este necesar sau la cerere, cu personal calificat, în mod gratuit, potrivit legii.

(3) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate beneficiază în mod gratuit de tratament medical și de medicamente.

Examenul medical

Art.13. – (1) Examenul medical al persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate se realizează la primirea în penitenciare și, în timpul executării pedepsei, în mod periodic.

(2) Examenul medical se realizează în condiții de confidențialitate.

(3) Medicul care efectuează examenul medical are obligația de a sesiza procurorul în cazul în care constată că persoana condamnată a fost supusă la tortură, tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, precum și obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea.

(4) În cazurile prevăzute în alin.(3), persoana condamnată la o pedeapsă privativă de libertate are dreptul de a cere să fie examinată, la locul de deținere, de un medic din afara sistemului penitenciar, desemnat de aceasta sau de un medic legist. Constatările medicului din afara sistemului penitenciar se consemnează în fișa medicală a persoanei condamnate, iar certificatul medico-legal se anexează la fișa medicală, după ce persoana condamnată a luat cunoștință de conținutul său, sub semnătură.

(5) Cheltuielile ocazionate de examenul medical prevăzut în alin.(4) se suportă de către solicitant.

Capitolul VI Dispoziții finale

Drepturile altor categorii de persoane private de libertate

Art.14. – (1) Dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență se aplică în mod corespunzător persoanelor arestate preventiv, persoanelor aflate în executarea sancțiunii închisorii contravenționale și persoanelor internate în centrele de reeducare.

(2) Exercitarea drepturilor persoanelor arestate preventiv poate fi restrânsă și în condițiile prevăzute în Codul de procedură penală.

Norme metodologice

Art.15. – Pentru asigurarea punerii în aplicare a dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, ministrul justiției emite norme metodologice, aprobate prin ordin, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Abrogări

Art.16. – (1) Dispozițiile art.18 alin.1 și 2, art.19, art.20, art.40 alin.1 și 2 și art.44, precum și dispozițiile referitoare la dreptul de petiționare și dreptul la corespondență din Legea nr.23/1969 privind executarea pedepselor, republicată în Buletinul Oficial nr.62 din 2 mai 1973, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

(2) Dispozițiile Regulamentului privind executarea unor pedepse și a măsurii arestării preventive, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr.2282 din 15 decembrie 1969, cu modificările și completările ulterioare, sunt și rămân abrogate.

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Rodica Mihaela STĂNOIU

București, 25 iunie 2003
Nr. 56